

Recensent: Wout Joling

Angela Clavaux-van den Bosch: 'Vierkante Wielen, (Over)leven met lichamelijke beperkingen' Uitgave in eigen beheer, Poortugaal 2003. ISBN: 90-808249-1-7 (Lichamelijke handicap/ Bekkeninstabiliteit)
Verkrijgbaar door overmaking van 11 euro (inclusief verzendkosten) op giro 4078287 t.n.v. A.M. Clavaux-van den Bosch te Poortugaal. Ook te verkrijgen via de boekhandel.

Soort boek/stijl/ziekte: 'Vierkante Wielen' is een bundel korte verhalen over lief en leed van een actieve vrouw die als gevolg van bekkeninstabiliteit niet langer dan een paar minuten zonder pijn kan lopen of staan en daarom een rolstoel moet gebruiken.

Extra: Bekkeninstabiliteit is een veelvoorkomende klacht bij zwangere vrouwen, die overigens ook kan ontstaan zonder dat men zwanger is geweest. Tijdens de zwangerschap zorgen hormonen ervoor dat de bekkenbanden verslappen waardoor de botten wat verder uit elkaar komen te liggen. Dit is een natuurlijk proces, maar bij sommige vrouwen zorgt de bandenverslapping voor veel pijn en bewegingsproblemen. Dan spreken we van bekkeninstabiliteit. Bekkeninstabiliteit komt voor bij één tot negen procent van de zwangere vrouwen. De oorzaak is niet bekend. Waarom de een wel klachten krijgt en de ander niet, is onduidelijk. In veel gevallen kunnen de klachten goed behandeld worden tijdens en na de bevalling. Meestal verdwijnen de klachten na kortere of langere tijd. Zie voor informatie <http://bekkeninstabiliteit.startkabel.nl>

Over de schrijver: Angela Clavaux is paramedisch, natuurgeneeskundig therapeut. Zij werkte jarenlang in de marketing en verkoop in diverse leidinggevende functies. Vervolgens was zij tien jaar correspondent bij een regionale krant. Een dag voor de bevalling van haar zoon Niels, krijgt zij een ernstige aangezichtsverlamming. Kort na de bevalling blijkt dat zij niet meer kan lopen. Enkele dagen later stelt zij zelf de diagnose bekkeninstabiliteit.

In augustus 2004 startte zij haar eigen praktijk Aurora, voor welzijn en persoonlijke ontwikkeling. In 1996 verscheen haar eerste boek *Op weg naar Morgen*. Zij is getrouwd met Marcel en moeder van een zoon Niels.

Met relativerende humor en een positieve kijk op het leven geeft de schrijfster uitdrukking aan haar levensmotto: 'Je moet zelf iets van het leven maken.'

De schrijfster hoopt dat velen door het lezen van dit boek hun beperkingen met humor kunnen relativeren, zodat zij nog van de leuke dingen kunnen genieten!

Korte beschrijving: Het boek (61 pagina's) bevat tien vlot geschreven korte verhalen en drie gedichten. De geestige, luchtig geschreven verhalen gaan over dagelijkse dingen. Zoals de eerste schooldag van het zoontje van de schrijfster naar de basisschool, op vakantie met het vliegtuig naar Portugal, een uitstapje naar het pretpark, het aanvragen van een parkeervergunning, een dagje winkelen, of acteren bij de plaatselijke toneelvereniging. Dingen dus die iedereen wel meemaakt. Maar de verhalen maken scherp zichtbaar welke specifieke ervaringen iemand met een lichamelijke beperking in een rolstoel daarbij beleeft. Onbegrip van keuringsartsen, ongeloof van omstanders, soms heel pijnlijke situaties. Maar ook verrassend warme ontmoetingen, bijvoorbeeld als ze opeens midden in een warenhuis in haar rolstoel door iemand ten dans wordt gevraagd. Elk verhaaltje straalt de levenslust en de

relativerende humor van de schrijfster uit. Voor haar is plezier hebben en lachen om de soms pijnlijke gebeurtenissen een manier van leven en van overleven. Met elk verhaaltje lijkt zij tegen haar rolstoelgenoten te willen zeggen: “Ga niet bij de pakken neerzitten, stap vol goede moed in die stoel en leef!”

Wat viel op: In het begin van het boek staat een voorwoord van 10-jarige zoon Niels. Die vindt het leuk om zijn moeder in de rolstoel te duwen en ziet de voordelen ervan. “Toen we naar Disneyland gingen, ging mijn moeder vaak mee in de attracties. Op dat moment vond ik het heel handig dat ze in een rolstoel zat, omdat we bijna bij alle attracties via de uitgang naar binnen mochten. We hoefden niet in de rij te staan.’ Af en toe zijn er nadelen. ‘Soms is het een heel gedoe om dat ding in en uit de auto te krijgen. Het is ook niet lekker dat, als ik naast de stoel loop, mijn voeten onder de wielen komen.’

Schrijnend is hoe mensen met verbazing en soms regelrecht onbegrip reageren op een nog relatief jonge vrouw in een rolstoel die er bovendien aantrekkelijk uitziet en die soms ook wel even zonder haar rolstoel kan. “Die houdt de boel voor de gek”, denken ze dan. Alsof iemand voor z’n lol in een rolstoel gaat zitten.

Citaten:

Pag. 15: ‘Aangezien ik, over het algemeen, gezegend ben met een vrolijk, fris koppie zag ik vaak al bij mijn binnenkomst argwanende blikken. Ik zorgde altijd dat ik schoon en goed verzorgd bij de artsen kwam want dat leek mij voor hen wel zo prettig. Later begreep ik dat een wit bekkie met onopgemaakte ogen en futloos haar bij een keuring meer indruk maakt dan wanneer je de pijn probeert te verdoezelen onder een verzorgd uiterlijk.’

Pag. 18: ‘Geduldig legde ik Niels uit dat we nog even moesten wachten: “Anders moet mama zo lang voor de deur staan en je weet dat mama dat niet zo lang kan.” Met een blik van “dat weet ik heus wel hoor” keek Niels mij aan. Voor hem was dat heel normaal. Waren er dan ook moeders die wel lang konden staan?’

Pag. 27: ‘Door mijn bekkenproblemen ben ik toch een beetje anders dan andere moeders en Niels heeft zich altijd feilloos aangepast. Hij zorgt zelfs een beetje voor me als daar aanleiding voor is. Op het briefje, inmiddels in Sinterklaas zijn grote boek, had ik hem onder andere daarom geprezen. Niels was toen ruim twee jaar en kon zich met taal al aardig uitdrukken. Hij zat gemoedelijk op schoot bij de Sint. Ik keek trots naar mijn jongen. Hij zat stralend te genieten van alle aandacht toen Sint in zijn baard krabde en vroeg: “Zo, zo, ben jij zo lief voor mama?” “Ja hoor”, antwoordde Niels laconiek, “ik raap dingen op en zo.” “Zooó!”, antwoordde de Sint langgerekt, “maar wat heeft mama dan?” “Nou”, zei Niels, terwijl hij de man verbaasd aankeek met een blik van “weet je dat dan niet?” “Nou gewooón, dr botjes zitten een beetje los!”

Pag. 30: ‘Het is een rare gewaarwording om te merken hoe mensen je anders behandelen als je in een rolstoel zit. Gelukkig kan ik mijzelf vaak zonder zo’n ding redden en ik word dan ook bijna altijd gezien als een gezonde, jonge en redelijk slimme vrouw. Maar zodra ik in die stoel ga zitten verandert het gedrag van mensen waarmee je in contact komt. Enfin, het heerschap achter de stand pakte twee aanvraagformulieren gaf er ter invulling één aan mijn vriendin en vroeg toen liefjes: “Zal ik die andere voor ‘haar’ maar even invullen?”

Pag. 35: ‘Meestal als je in je rolstoel je letterlijk op een ander niveau bevindt, zijn mensen geneigd over je heen te gaan praten alsof je niet goed bij je hoofd bent.’

Pag. 51: ‘Toen ik de rol accepteerde sprak ik met de regisseur af dat Clementine in de rolstoel moest en niet ik. Ik wilde niet overkomen als een zielig schepseltje in

een rolstoel dat toneel is gaan spelen. Nee, we zetten Clementine in een rolstoel! Arm mens. Ik zou haar uiteraard vertolken, want wie kan dat beter dan iemand die zijn eigen rolstoel meebrengt? De regisseur begreep het helemaal en zag kans het zo te laten lijken dat ikzelf niets mankeerde! Regelmatig vloog ik uit mijn stoel, om even iets te doen, om later weer terug te keren in de rol van de oude, invalide Clementine. Dat leverde humoristische scènes op en dat vond ik enig.’

Pag. 52: ‘Een bezoek aan een pretpark is voor een rolstoeler op zijn zachts gezegd bijzonder. Ik vind dat de rolstoel je een uitkomst biedt om toch gezellig mee te kunnen met de rest van het gezin naar de diergaarde of Efteling. Vooral toen mijn zoon nog klein was bracht die rolstoel ook vaak voor de anderen veel gemak. Al snel hing hij vol met jassen en tasjes met krentenbollen en pakjes appelsap. Met in die stoel ook nog eens een aardige buffetjuffrouw die alle koek en ander lekkers aanreikte en zorgde voor schone neuzen en handen.’